

శ్రీ

౧-౨౨

భీమా ర్జున గర్వ భంగము

హరికథ

గ్రంథకర్త

బాలకవితా సరస్వతి

బ్రహ్మశ్రీ కొమ్మూరి బాలబ్రహ్మనందదాసుగారు

పరిశోధకులు

కవిసార్వభౌములు

కృతిపతి

శ్రీయుత అనుముకొండ సత్యనారాయణనాయుడుగారు

(మింటు క్యాపియర్)

కాపీరైటు

Q

10

11

గ్రంథతర్క గాత్రవశాత్

భీమారు న గ ర్వ భంగము

3944 గ్రంథకర్త

బాలకవితాసరస్వతి

బ్రహ్మశ్రీ కొమ్మూరి బాలబ్రహ్మనందదాసుగారు

పరిశోధకులు

కవి సార్య భాములు

కృతి పతి

శ్రీయుత అనుముకొండ సత్యనారాయణనాయుడుగారు

(మిగిలుకావ్యశిష్యులు)

శ్రీ వేదవేద ప్రతిభా లయకాంక్ష
దేవ ప్రభా

శ్రీ లలితా ముద్రాశాలయందు,

ముద్రితవబడియె

రాజమండ్రి

కాపీరైట్

1935

వెల 0—6—0

I

వీరుహారికథలను పాత్రోచిత్యము నెరింగి రచించుటయందును, స్వార
స్యముగా కాలక్షేపమొనర్చుట యందును మిగుల ప్రజ్ఞావంతులనిలోక
మున కిదివరకే తెలియునుగాన నేను విస్తరించి చెప్పనక్కరలేదు.

వీరు హారికధావిధాన మను నొక నిఘంటుగ్రంథమును వ్రాసి
యందు హారికధకునకుండవలసిన లక్షణంబులవిశదీకరించి హారికధకలోక
మున కెంతయు నుపకృతియొనర్చిరి.

రాజమండ్రి }
30 — 5 — 35 }

మండిగ రాజారాయదాసు

విజ్ఞాపనము

ఒకప్పుడు నేను నర్సారావుసేట (గుంటూరుమండలము) కు వెళ్ళినపు
డుట నొక్కచో హారికధ జరుగునని తెలిసికొని పోయియుంటిని. అ
ప్పుడు “భీమార్జున” గర్వభంగము జెప్పెదనని యొక కథకులిక్కడన్వ
చించియుండిరి. వినినకొలది నది మిగుల హృదయానందకరముగ నుం
డెను. మరునాటియుదయమున నేనాహారికధకునిం గలిసి యీకథయేపు
రాణమునంగల దెవ్వగురచించిరన నన్యభాషలో నెవ్వరో చెప్పుచుండ
గా, విని మఱిపూడివాస్తవ్యులగు నొక కవి రచించిరని వారిపేరుం
జెప్పిరిగాని నాకది జ్ఞప్తిలేదయ్యె.

నాకించుక కవనమల్లు నలవాటు పడియుండుటంబట్టియొకరు
రచించిన కథలమనమెన్ని చెప్పిన నద్దెయింటఁ గాపురమున్నట్లు కదా !
యను నభిమానముగలిగి యాక్షణముననే ప్రారంభించి యారుదినము
లలోనే దీనిముగించితిని. ఆవినుటతప్ప మతేయాధారమును దీనివిషయ
మున నే గమనింపనైతి.

దీనంగొన్ని యసందర్భములున్నట్లు నాకుఁ గోచరమైనను, మన
మేల దీని స్మార్పవలయునని నానేర్చుకొలంది వ్రాసితింగాన నెల్లలోప
ముల మన్నింప బుధులంబ్రార్థింపుచు శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణ
నాయుడుగారి కఖండై శ్వంబులం గోరి యీచరిత్రము నాప్రియమిత్తు
లగు వారి కంకితంబొసఁగితిని. కొమ్మూరి బాలబ్రహ్మానందదాసు

బాలకవితానరస్వతి

బ్రహ్మశ్రీ కొమ్మూరి బాలబ్రహ్మనంద దాసుగారు.

శ్రీ యుత అనుముకొండ సత్యనారాయణ నాయ్డుగారు.

(మింట్, క్యాషియర్) హైదరాబాదు. (దక్కన్)

శ్రీ రస్తు.

భీమార్జునగర్వభంగము

శ్రీరామామణి మేలమాడ దరలాక్షి చాలునీహాస్యముల్
రారమ్మార్తి భరింపజాలనని చేరందీసి ముద్దాడుచున్
మారుండెంతటివాడు పుత్రుడయినన్నాయిట్లు వేధించుటల్
నేరంజాలరు పిన్నలన్న హరి నన్నేమిమించి రక్షించుతన్.

మ. పదియార్యేలగు గోపికాంగనలనున్ భార్యాష్టకంబుననరున్
విదురున్ బీదకుచేలునిన్ గడమునున్ వీరాంబుమా ద్రాపదిన్
సదయాత్ముండయి యీప్సితార్థముల విస్తారంబుగానిచ్చి బో
చె దయాభుండగు నంగనందనుడు వాసిన్ మమ్మురక్షించుతన్.

సీ. భక్తితోరుక్మిణి పాదంబులొత్తంగ

సత్యభామాదేవి సరసమాడ

కాళిందిశృంగార గరిమంబుజూపంగ

భద్రతాంబూలంబు భద్రపరుష

నాగ్నజితియును గానాలాపనముసేయ

మిత్రవిందయుదాని మేళవింప

జాంబవతీదేవి సత్కథల్ జెప్పంగ

లక్షణప్రీతి లాలనముసేయ

గీ. సకలవై భవములుగల్గి సంతసించి

ద్వారకాపట్టణంబు ను ద్దారుడగుచు

పాలనంబొనరించుచు పరమపురుషు

డైన కృష్ణుండు గర్వాపహరియగుచు.

మంజరి.

అష్టైశ్వర్యంబులతో మాగెడునట్టిసతులతో నాడు
 నష్టకష్టములతో సరియగు నయ్యతివల నొకప్పువీడు
 ఆ భార్య స్వర్గలోకపదమౌనొకప్పు
 భార్యయౌను నరకపదమొకప్పు
 దుర్జనునకు ధనికి దోర్బలునకు సుస్వ
 భావునకును బ్రహ్మదేవునకును.

తే. సతులుకలహించుకొనుచుండ హితవుతప్పి
 మతిచలించుటగొన్నాళ్లు మఱదియైన
 యర్జునునిచెంతయు బాగంచుదలచి
 తేరుదెమ్మన నిట్లనె దారకుండు.

కమాచి—ఆది.

ప॥ ఎందుబోవలెనందనందన సందియముబాడసూ పెడిన్నా ॥ఎం॥

అ॥ సందియముదీర్చు మటుపిమ్మటన్ సరగరథము దెత్తునుపోదములె

కమాచి—ఆది.

ప॥ దారకా నాప్రాణమిత్తు డు దారుడౌమా పార్థుచెంతకు

అ॥ జేరి తృప్తిగాభుజించియు వీనులారనతనిపల్కులు వినినత్తును ॥దా॥

సీ. ఋక్కులన్నాల్లిటిన్ సృష్టిజేసిననీకు

పార్థుపల్కులుచెవిం బట్టుచుట్లు

పదునాల్గులోకముల్ ప్రబలెడినీవల్ల

పార్థునన్నము తృప్తిపరచునెనిను

ఏదికోరినవానికా దానమిడునీకు

పార్థుడుదారుడన్ పల్కుతగునె

నీకుక్కిలోపల నెల్లజగములుండ

ఘాటిమాటికిపార్థుమాటదేల

భీమా ర్జున గర్వ భంగము.

తే. సార్థదేమందు బెట్టెనో భయముగల్గె
మితినిమిరిన్నేహమొనర్చు మిత్తులై స
శత్రులౌదురుగాన నోస్వామిమనము
పోవలదు మానుషాయ్యయిప్పుడు పయనము.

ధృవకోకిలము.

దారకాసీమాట లతిచిత్రముగనోకెడివీనులన్
సూరిసంఘము భక్తకూటము చొప్పుజెప్పెదవిస్మిటుల్
తేరుదోలుకరమ్ము పిమ్మట దెల్పెదన్ తద్ధర్మముల్
కారణాంతరమునను వచ్చువికారమేని సకారమా.

సీ. ఇనుము సయస్కాంతమెట్లులాగెడునట్లు
భగవంతునిన్లాగు భక్తునిమది

భక్తితోబెట్టిన పట్టెడన్నంబేని

భక్త్యంబులన్నింటి పరిఘవిల్లు

సర్వజీవుల తనసమముగాగనువాడు

వేదశాస్త్రజ్ఞులవిధమువాడు

సజ్జనసాంగత్య సరణివర్ధిలుదినా

పరభాగమున ఛాయపగిదిసతము

తే. తల్లిదండ్రులకంటెను దన్వికంటె
సుతులకంటె బాణముకంటె సాముకంటె
వేమడుంగులున్నేహంపు ప్రేమమెండు
సఖునిమించుపదార్థమీజగతిగలదె

తే. శూలియేనిభక్తులపాదధూళి బూజ

సేయు నేనసనెంతవచింపబోవ

భక్తులకుబతివ్రతలకు బరమశ్రీవుడు

భృత్యుడై యుండుదారకానిత్యుడయ్యు.

భీమా ర్జున గర్వ భంగము.

మంజరి.

అనిరథసారథినిం దృష్టిపరచి | తనద్వారకన్ విడిచి
చనె గొంతదూరమచటన్ యమునన్ | గని పడవవానిబిలిచి
మమ్ము వేగదాటించునాన | బహుమానమొసగెదన్నీకు
తమ్మనిన నావికుడు సంతసమున | రమారమణయిననాకు
చొమ్ములొద్దుబట్టలొద్దు చంచా | రమ్మనుచపూద్రమేగ
నమ్మకంగ దాటించుతానంటె | రమ్మమరిదింటికేగ
నని కృష్ణదయనుబొంది యిల్లు నావనుదాటించుచుబాడె
జనార్దనుండగు గోపాలుని చే | ప్తల పడవవడ్డువీడె॥

బారువ—పక.

- వ॥ నీకుష్ట నీపాదసేవల్సేయుటకన్న సేమకరమింకేదయ్య బూలోకంలొ
అ॥ నీకన్నవోరెంత నిరమశవుదయులో నేనేమివర్ణింతయ్యా! కుష్టయ్య॥
చ॥ బుల్లినాడేనువ్వు పూతనపాల్దాగి | పొగురణిసేవుగదా ఆపూతన
సిల్లులొడిసి పాలసిద్దిలికిపాలన్ని శీఘ్రింగాదాగేవుగా గోపాలా
౨॥ రోలూకీనినుగట్టి లోనమీతల్లుండ | రోలీడ్సుకెల్లేవుగా సెట్టుల్ ర్రి
రోలీడ్సుకెల్లి యచ్చులశాపమునుతోసి | మేలుపేరొందేవుగా ॥వాసు॥
౩॥ యాదవులునిద్రమీదుండగా నీవు | ఆరిండ్లకెల్లేవుగా ఎరిగినట్టి
సూదితోడవారివొల్లుగుచ్చి కళ్ళ | మీదెన్నబామేవుగా అందరి
౪॥ మన్నుతిన్నావని మీమాతనోరునుజూడ మాబాగ
జూపేవుగా లోకాలన్నీ
సిన్నప్పుడేవర్సతాన్నెత్తి గోవుల్ని | సేయుతుల
గాసేవుగా బందుగులను॥
౫॥ ఎలదినీచేట్టాలు యిట్టాములేకేగ | యేడుగురువై నావుగా ఆవిడబర్త
పెలయూగ్గిబుట్టి బగ్గునమండుసుంటేను బయమనకమింగేవుగా ॥కు॥

భీమాద్వైపావళి గర్వభంగము.

చ॥ అని హరిబాదుచున్ బడవనావలి యొడ్డునజేర్పగృష్ణుడున్
 ఘనకరుణాకటాక్షమున గాంచియునావికు బ్రేమచేసి నీ
 వు ననుభవించినావు దగుపూజ్యుడవౌటను మంచివారుడు
 ర్జనులను నేగణించెదరు రక్షణసేయును విష్ణువిట్టిరన్.

శే. అనుచు రథమును దెప్పించి యరిగె వేగ

హస్తినాపురమునుజేర సంతలోన

నది సమీపింప బొంచజన్యంబునూద

గృష్ణుడని పొందుసుతులెదురేగినారు.

జంఘూటి—చతురశ్ర.

ప॥ ఎదురేగుడెంచి యెంతయోనుతించి

అ॥ సదయాత్మమా జన్మములు నేడుతరియించెనంచు

మి॥ ముదముతోడనా కృష్ణుని డమగృహ । మునకుగొనిపోయి క్షేమం
 బులడిగి । పదబావా భోజనమునకని యిం । పొదవ మదులనందకు
 భుజించి ॥ రె॥

నీ. అపరంజిరేకుల నధికంబుగానిడు

బావపచ్చానని పార్థుడనెను

కుందేలునంజుడి కొద్దిగాతగలనీ

బావలావగునని వాయుజుడనె

బావవేణూదెడు పట్లభారంబగు

నన్నంబుతగ్గించుమనె నకులుడు

కొండనెత్తెను బావకుం జేయినొప్పేమొ

తినిపింతునని సహదేవుడనెను

తే. ధర్మజుడుతక్క తక్కునందరును గృష్ణు

సరససంభాషణలుసల్ప సంతసమున

దానుగూడ తగినసమాధానములను

జెప్పుచుండ భోజనములజేసిలేచి.

సీ. మంచిముత్యపుచూర్ణ మొంచికప్రభును

యాలుకులును లనంగాల మితీయు

గుంకుమపువ్వునుం ఘుమఘుమలాడెడు

కస్తూరియుస్మతీ గసగసాలు

జాజికాయయుమంచి జాపత్రీయుంజల్వ

మిరియంబులుక రుచిమించుపోక

చూరపరిమళవస్తువులను మఱిగొన్ని

చేర్చినమడతలం జెలియలియ్య

గీ. విడియముంజేసి యించుకవిశ్రమించి

నిదురవోయిరి కృష్ణకప్పిదపదెలిసి

వచ్చియజ్జనుచంతకు నిచ్చజూడ

మంచిసిద్ధురలోన నామఱదియుండె.

ఉ. శ్యామలకాంతినల్దిశల చక్కనిశోభ దలిర్పనుందరం

బాముఖమందు లేనగవ్రమాత్రమె దిక్కులనేలకేశముల్

ప్రేమన కృష్ణకృష్ణయనిపిల్చిన యట్టులనాట్యమాడగా

సామజరక్షకుండుగనె సంతసమందుచు నట్టియర్జునున్.

మంజరి.

గనికేశంబుల కేలచలనంబుగలిగెననుచు దరిడాసి

వినె గృష్ణకృష్ణయనుశబ్దమునెంటనె దారకురాజేసి

భక్తిసందర్భముచుజూచితె మాబావమందుబెట్టెనని

శక్తియితనిదిట్టిదని ఎఱుంగకసలిపితి వెగతాళియని.

తే. అనిన గృష్ణనిపాదములంటిమొక్కి

జడుడ నాకేమితెలియు నీనంగతులహ

కేశములుగూడ కృష్ణ సీక్రపక్షజూచు
నితనిభక్తి తత్వంబు నేనేమనందు.

బేహగ్ — చతురశ్ర.

- ప॥ వివ్వచ్చునిన్ లేపెను | వీరిన్ గృహ్యుడు
అ॥ కవ్వడిభక్తియే ఘనము భక్తులలోననుకొని ॥వి॥
చ॥ నవ్వింపదలచి విన్నాణమా తనవేలితోడ
నవ్వుచుగిల్గింత బెట్ట నర్జునుండులేచెనంత ॥వి॥

మంజరి.

లేచినపార్థుడు నవ్వి బావగూడి ధర్మజునిదతికేగె
రాచమిన్నయూ కృష్ణగౌరవాధమానాదు సభసాగె
ఆసభలోధర్మజుడు కృష్ణనిట్లమితముగా స్తుతిజేసి
నీసహాయమున మాకెల్లపనులు నెరవేరెచింతబాసె॥

తే. అనిన యంతటనే భీముడాగ్రహించి
ధర్మజుడు మనకీర్తిని దక్కనీడు
చూచితేయర్జునా వీనిచొప్పునిపుడు
మనముచేసినకార్యముల్ మంటగలసె.

చక్రవాకం — చతురశ్ర.

- ప॥ యేమంటివి మరలననుమామాట ॥యే॥
అ॥ యేమాటాడిన ఛాందసపుమాటె యెపుడుదై వకృపయేయని
యందువు॥
మి॥ నీమరంది యేయుపకారముచే నిన్నురక్షించెనగి తెలియపర్చు
మేముజేసినట్టి మహాకార్యములేమియుక దలంపవు తగునెనీకు ॥యే॥
చ॥ నాగదాహతి న్నాశనమై రెన్నంగ ననేకులు పార్థబలంబున
నేగదా భీష్మద్రోణాది వీరులేగిరిస్వర్గము మమ్ములమెచ్చవు॥

ఘి॥ నీగుణము తెలిసె చాలుచాలు నిన్నింకమన్నించుటన మాదేత
ప్రీగుణంబు మానుముమంచిదిగాదేమి యుపకారముంజేసెగృష్ణు॥డే॥

సీ. అన్న చెప్పినమాట లన్నియున్ నిజమగు

ఖలుజరాసంధునే ఘనుడుచంపె

వజ్రదేహముతోడ వరలుచుండెడునట్టి

దుర్యోధనునియన్న తృంచెగాదె

పాశుపతాస్త్రసంపాప్తికిగృష్ణుడే

యుపకారమొనరించె గృహనునాకు

బీష్మునిన్ దోషునిన్ వెన్నుదన్నిననాడు

శ్రీకృష్ణుడేమేలు జేసెమాకు

తే. రోసమునను యుద్ధమునుచేసిచేసి

గెలుపునొందినమాకేమి కీర్తిలేదు

కాని సారథ్యముం జేయగానెచక్రి

గొప్పగా పొగడెదెమమ్ము కొద్దిజేసి.

గీ. మన పురాకృతకర్మంబు మంచిదగుట

కష్టములనుండితొలగి యీక్షణమునరకు

క్షేమముగనున్నవారము చిక్కులెల్ల

బాపగలడె వెన్నుండుమాప్రిజ్ఞలేక.

మ. అని గర్వంబునబల్కు వారిగని యాహాసంపదల్ కానివౌ

ఘనభక్తుల్ సుగుణాధ్యులయ్యు చెడువాక్యంబుల్ ప్రలాపించుచిన్

దునభక్తిన్ మరపించుకొంచు తమహద్దుల్మీరిపోగల్గిరే

మనుజుండేని ధనంబుగల్గునెడ సన్మార్గంబునందుండునే.

మంజరి.

శమననందనుండొక్కడే వీతతముడగాగానుపించున్

అమితమా ప్రభుత్వంబందియు గర్వములేకసంచరించున్॥

కం. సకలగుణసంభవులునై

ప్రకటితముగసిరియ నేడుప్రాప్తింపగనే

వికలాత్ములయ్యునన్నిట

లకటానిందిండుచుండిరనుకొనిలోనన్

భైరవి—త్రిపుట.

ప॥ శమననందనతమ్ములను నదిక్రిమముసుమ్ము సాదియములేదు

అ॥ శ్రీమలనందిరి బలముజూపిరి సకలశత్రుల వీరేచంపిరి ॥శ॥

మి॥ సుమనస్కులు తొలిజన్మంబున సూరిజనులసేవలుజేసిరి

అమరులేనిపీరికి సరిరారణ్లునన్ను బొగడెదపేమూరక ॥శ॥

చ॥ ఆముదముబ్రమిదయును వత్తియునుండ నగ్నిదొరుకచే దీపముంచగ

నేమియున్ లేకగ్నిదొరికిన నెల్లునచ్చును వెల్లుచెప్పుము

మి॥ ఆమాదిరి నీతమ్ములులేకగునె యొక్కకార్యంబేనియు

నీమనమునను బెరలిమంగలు నీతమ్ముల జల్కనగాజూచెదవు॥

తే. అనుడు భీమార్జునులగర్వ మధికమయ్యె

ప్రాజ్ఞుడగుధర్మరాజేమి బలుకడయ్యె

మించుకొధంపు సభనుచాలించుటయ్యె

కృష్ణుడుం దత్క్షణంబింటికేగనయ్యె.

ఉ. గారడివాడుతానగుచు గర్మవిపాకమునన్ జనంబుపే

రారడిబొందుచున్ సుఖములందుచు నేడ్చుచునవ్వచుండగా

నేరనివాని పోల్కిగమనింపుచు గృష్ణుడుబిచ్చమెత్తునా

గారడివానిరూపమునుగై కొని చేరెసుహస్తి నాపురిన్.

తే. ప్రితినాగస్వరపు కాయజేతబట్టి

చక్కనగుపాముబుట్టను చంకబెట్టి

ఓరతలపాగధరియించి కోరివచ్చె

గారడీయొక్క డారాజుగారిజూడ.

మ ం జ రి.

వచ్చికోటలోపలికి వినయముగ వర్తమానంబుంపన్

జెచ్చెర ధర్మజునిభటులు లోనికిజేరి గతమువిన్పింపన్

2|| విద్వత్కళభోషించు సుగుణకోవిదుడామాటనుమెచ్చెన్

సద్వివేకియగుట వానివేరాసల్పగభటులంబుచ్చెన్

3|| వాడునచ్చుటలోగానె కోటలోపల సభనుంజేయించెన్

రేడులెల్లగూర్చుండం గారడివాడుగంటవాయించెన్॥

సీ. పెబువులు మీకునాపెగ్గిజూపిత్తాను

యాణులనామాట లినగవొళయు

కంచితిమ్మళదోరకాపట్టవెల్లెను

కాచీయయోద్దెల కరిగినాను

గొప్పగొప్పపెబుల కోటలకెల్లెను

యిద్దిజూపితి జణాలెల్లమెచ్చ

గొఱుచులుమురుగులు కొంతమందిచ్చారు

వ్రాల్చియిల్లునాకు సాలగలవు

గీ. డబ్బుకోచవురాను మీలాంటిపెబులు

నన్నుమెచ్చాలి యెన్నాళ్ళనాకినుండొ

అజ్ఞనుడుగారు బీవరాజయ్యగారు

గొప్పవోరని సూక్ష్మానికొచ్చినాను.

మోహన—వక.

ప|| గారడిద్దిజేత్తా మీకందరికియింతపుట్టే ||గా||

అ|| బీరకాయదెత్తే నేగారకాయసెయ్యగల్గు

చ॥ మణుచులను జంపినే | మల్లీబతికింతాను
శణంలొనె మాయమయ్యా | జామికొమ్మనుంటా || గా||

౨॥ గడ్డిపరకతోటి యేం | గావాలన్నా సేర్తా
దొడ్డపబులు గర్వము | తూలగొట్టి పోతా || గా||

కం. అసినం ధర్మజుఁ డెట్లను

వినుమోరీ యెవ్వరై న విద్యంగని నీ

మనమునకుఁ దృప్తియూఁధన

ముసిడన్ గైకొంటెకాని పోడుములేలా.

మ. తవరా నామణుచుంగెయించుటకి యంతల్ సూడగొప్పొరలై
తెవిరా డబ్బ పెతాణవట రదికాదే? మాప్రభా గొప్పనో
రువిశారింవొక దమ్మిడిచ్చినిది యేరోరేలుయిచ్చింది చ
ర్యవదా? సత్తము నాదయిచ్చి చొరగోర్లంతా పరీచ్చింపుడీ.

మంజరి

అని యొకపామును మంత్రించి పెద్ద దొనటులఁజేసి భీము
ననియె నీసిలవనెత్తి రేని మిము | గణులనియనుకుంటాము
అనిన భీముడాగ్రహమున సర్పము | నవలీల నెత్తఁదలచి
చని చెంతకుఁ గాలఁదన్నినను కద | అని పాము చెంతనిలచి॥

ఉ. పాముకు క్రిందుగా దనదుబాహు గుగమ్మును జొన్ని భూమిపై
దామసమొప్ప మోపిన పదద్వయిసుంతయుఁ జంకనీక ఏ
మే మిదిలేవదంచు నును రెంతయుఁ దాచిగబట్టి లాగ నా
పామును రోసమంది తనవాలమునన్ బడఁగొట్టె భీముని॥

కం. అంతట ధర్మజునకు మే

నంత గగుర్పాటుసెంద నాశ్చర్యమునన్

జింతించుచుండ గారడి

సింతింపకుడయ్య లేవజేసెద పబునిన్.

తే. అనుచు మాంకాళి చినచివాయనుచు నొక్క

గడిపో చనుపైకివేగమువిసరిన

నశ్వమొక్కటి నేలపై నద్భుతముగ

పడిన నెల్లరు నద్భుతపడిరియపుడు.

మోహస—పక.

ప॥ దీనినెక్కాలిబాబు । దేవరోరికిపెగ్గుంటె

అ॥ నేనుతిరిగినదే చా । ల్లోనుకుట్నయొక్కినాడు ॥దీ॥

చ॥ దేవేందుడుగారికొడ్డు । నేవగలవోరని నియా

నేనజూడవొచ్చినాను । యేమిసేతాకొమారు ॥దీ॥

మ. అనినన్ బార్థుడులోనజంకగని యష్టాగారడి మాప్రబో

గనులై మీరునుబిర్కివోరివొలె జంక్తారేవి యెక్కండి నే

గనినన్ గుట్టపుదుస్తువేసికొని యెక్కందానినింజేరె లో

నచుమానంబును పాడునవ్వననుపెన్నానంబు బాధింపగా.

తే. వచ్చి యాపంచకళ్యాణివారువంబు

చెంతకెక్కిననదియును శీఘ్రగతిని

నంబరంబునకేగు నానట్టెయెగురు

దానిమెడబట్టిభయముచే తన్నరుండు.

బిలహరి — ఖండగతి.

ప॥ ఏమి యీకర్మమిది । యెంతదవ్వరుగునో

అ॥ యీమాయగుట్టంబు । నేనియొక్కితినినే ॥నే॥

మి॥ పామన్న నేలం । బడనై చెన్నన్నిది
యేమూలంబడగా । నేయునొత్తోచదునా ॥ కే॥

చ॥ పర్వతంబులు నదులు । బావులుంగలవిచట
నిర్వివాదాంశమే । నేనికంజచ్చెదన్

మి॥ తెర్వుగానరాదిం । తేనా నాబ్రదుకిక
గర్వపడితి నెక్కం । గలసని తెగియించితి ॥ నే॥

మ. గరువంబందినరాదు మానవునికెక్కలంబుహోదా ప్రభా
కరుడన్నేనను నొక్కడింకొకరుడే గండర్వుడనేరొకం
డురుదానంబునఁ గర్ణుడేనయను నిట్లూహించియే స్వర్గమే
గిరి కర్ణుండును గీచకుండుమఱి భోగీందుగ్రిందు రారాజునున్.

మంజరి.

అనుకొనఁచుండఁగ నాయశ్వము నదు । లును గుట్టలునడవులును
ఘనపర్వతములుదాటుచు నొకయే । టనుబడ నరునివిడిచెను॥
ఏటినిబడియీనుచు దరిగానక । నెంతేశ్రమపడుచుండన్
మేటివృక్షశాఖలొక్కచో న । య్యేటవాలియుండగన్॥
దానింగని మెల్లగాయిది య । ద్దటిజేరి యెక్కదలపన్
ఏనున్నా నెవ్వడవునీవు చె । ట్టెక్కదలచితని నిలుపన్.

తే. అమ్మ! నీవెవ్వతవొగాని యధికమైన
శ్రమనుపొందుచునుంటిని సరగుననను
రక్షణముసేయుపొంటె ప్రార్థనమొనర్తు
ననిన నయ్యింతిపల్కె మారద్జనునకు

జంఘూటి—త్ర్యశ్రగతి.

ప॥ నన్ను పెండ్లాడెదవా । నిన్నురక్షించెదను

అ॥ నన్నెకాడనీపైన । నున్నదినామనసెల్ల ॥న॥

చ॥ పువ్వువలెనిన్ను దలన్ | ముడుచుకుంటానపుడపుడు
మువ్వలావుంటావు నిన్ను | ముద్దుబెట్టుకొందునేను॥

2॥ చక్కగనున్నావు నీతో | సరసమాడుకుందునిప్పు
డెక్కడికిపోయిన ని | న్నేత్తుకొనిపోదుగాన ॥న॥

ఉ. పారలగేరుకోరలును బాడితలోయనుగోల్లు రుబ్బురో
ల్లారయపిర్దులున్ ముఖమొయగ్గినినార్పినవెస్క సొరుకా
ల్లారిన మొద్దులెల్కగమియట్టువోదగు బొట్టముక్కులున్
భోరునమోయి కంఠరవముగల దీనిని నెట్టులేలుదున్.

ఉ. ఐననుగాని ప్రాణమిపుడగెడుసూత్రము జూడగావలెన్
గాన నబద్ధమాడెదను కాంచెదవెస్కటిమార్గమున్ దుదిన్
నేననియెంచి నిన్గలుతు నేర్పునప్రాణముగావుమన్ననా
చానబిహృజసూనునకు సల్పెనురక్షణ మాక్షణంబునన్.

శీర్వా—వక.

ప॥ బట్టలనుగట్టుకోరా | నాసామిరంగ ॥బ॥

అ॥ గట్టిగనన్నుబట్టి | కౌగలింతువుగాని ॥బ॥

చ॥ భయముబొందెదవేరా | నాచెంతనుండ

రయముననాతో పెం | డ్లయినసుఖమబ్బునీకు ॥బ॥

2॥ నేనేబహుజాణానురా | నిన్గితులదేల్ప

చానలలో మొదటి | స్థానమ్మనాదేర ॥బ॥

చ. అన్యతమునాడగా నలుపు నర్థమునేనియు వీడజేయు నీ
చునిని మహాశ్మడంచు కడుచోద్యముగాబలికించు స్వీయకాం
తనువిడజేయు గోచియునువాల్చి చరింపగజేయు దేహమా
దున తరుగైన నొప్పు శోషకకా నునురైతతీపియె.

క. కట్టగనిచ్చిన నరుడా

బట్టలగొనిమరుగుజేరి భయమున నవితా

గట్టుకొని బెడటిచూచుచు

బట్టె రాక్షసినివిడువవలెనని దారిన్.

మంజరి.

అంత నాజాడతెలిసి రాక్షసియు | నాతనిచెవులంబట్టి
యెంతమోసకాడవుర యింకనెం | దేగెదవని నిలబెట్టి
పెండ్లియాడెదవ! లేగాయని యు | న్నివ్వచ్చునాపెగాంచి
పండ్లుపటపటంగొరుక న్జెట్టులి | ప్పడతింగలయుదునెంచి
యనుకొనుచు దానిగనియనెన్జెట్టుల | నపుడు నిట్టూర్పువిడిచి
నిను పెండ్లాడుటదెట్లు పెద్దదా | నివి సూత్రంబునుముడిచి॥

తే. వయసుముదిరినదని భయపడెదవేమో

వినుము తెలిపెద ముఖ్యమావిధమొకండు

చానలందు పెద్దదియు మాంసమున నెముక

కల్లునకొమ్మడి మేటియైగొలుసుమ్మి.

సీ. నాకంతమున్ జేతనందుకోలేనిదో

వంగెగ న్నీకందువరకుబ్రీయుడ

నాయంతకార్నల్పు నీయందులేకున్న

రంగువేసెదనులేరా! సఖుండ

నాకోరలే ముద్దుగకునడ్డమైనచో

వెన్నుమద్దాడరా చిన్నిమగడ

నామేను కొలింత - - - - -

డక్కాడ

తే. కానిచోనిన్నుమింగెద గనుమటనిన
భీతునందాని గాంధర్వవిధిగ్రహించి
కుడితిలోబడ్డయెలుకట్లు కొట్టుకొంచు
నుండె వానిచేతంజిక్కి పాండుసుతుడు.

ఆ. ఇతని గోడుచూడ నిట్టులనుండగా
నింటధర్మజుండు నేడ్చుచుండె
మచ్చజల్లినట్లు మాయమైపోయిన
గారడీడు మరలగానరామి.

సీ. ఇదిగో? చెట్టెక్కడ నీక్షింపుడని మాయ
మైపోయి రాడేల మాంత్రికుండు
పాములే దాతనిసామానులునులేవు
మూర్ఛమునింగె భీముండు నరుడు
గానరాడయ్యె నాకర్మంబడెట్టిదో
యీమాయగారడీ డేలవచ్చె?
కష్టంబులన్నియుం గడతేరినంతనే
మాధవుండూరి రీమండమతులు

తే. ఏమికాసున్నదో ముందికేమిగతియొ
దైవగతులను నెవ్వరితరముజెలియ
దక్కుదుకొ లేదొ నాతమ్ములక్కటకట
యనుచుజింతించె ధర్మరా జనదవోలె.

భూపాల—త్రిపుట.

ప॥ తమ్ములారా మీరుచన । నేదారికలదిక నాకుజూడగ

అ॥ నమ్మియుంటిని మీరుకాక నాకులోపేమనుచు నిప్పటికరకు

మి! ఇమ్మహిలోమీవంటిబలులి | కెందున్నారయ్యావెదకిన
 మిమ్ముజంపనేకర్మమొ యిది! మృత్యువువలెనచ్చెన్ మాయంజేసె||త
 చ|| మీరరొకనాడైన నానుడి | నేరికిందరమానె మీవలె
 ధీరులై కష్టములబొందుచు | తెల్పుపెద్దలమాటవినగా
 మి|| వారిజారిమాళిందాకగ | బ్రహ్మకునేనిందరమానే
 ధీరుడైన దుర్యోధను గడ | తేర్చునెవడు భీమా! నీవేతక్క |త
 నీ. మమ్మందరను నగ్గిమంటలోపలిచుండి

తెచ్చి కాచినయట్టి ధీరుడెవడు

పాశుపతాస్త్రం పుభాగ్యంబునంది స

త్కిర్తిగాంచినయట్టి మూర్తియెవడు

వీరోగ్రుడై శత్రువీరురక్తంబుచే

మూడితవీడినగురుల్ మూడిచె నెవడు

దోగ్రాభీష్మాది యోధులనెల్ల చెండాడి

ప్రతిభనందినయట్టి ప్రాజ్ఞుడెవడు

తే. వీరలిద్దఱె కా మహావీరులగుచు

ఘనబలాధ్యుల శత్రుల దునిమివైచి

రాజ్యసర్వస్వమును నాపరంబుచేసి

రట్టివారినివిడిచి నే నెట్టులుందు.

కళ్యాణి—మిశ్రగతి.

ప|| జగన్నాటకసూత్రధారి | చంద్రమాళిహితా పరాత్పర||

అ|| నిగమవేద్య మహాత్మ | కుట్టలు నిదచేసినతప్పగావుము ||జ||

మి|| సుగుణాకరరక్షక నీవేస్తులు | భక్తులు మాయలనెలుగరు

సగుణుండవు నిర్గుణుడవు నో | సామీ నిన్నెరుగనిబాలురు ||జ||

కం. అని భక్తికృష్ణులగుచుచు

దనతమ్మునిగాచుచుండె దానరునుడున్

బెనుభూతముతో గాపుర

మునుజేయుచు నెట్లాదాని పొందాచునుండెన్.

మ. సరసంబాడెడుస్ట్రీ పత్నిగని నిస్సారంబుగాదోచుటన్

సరసంబాడక దానుమిన్నకొన నేనందంబుగాలేనురా?

గరువంబందెదనందకాడం ననిగుంకా! యన్నదానిన్భయా

తురుడై పొందుచు గాంచెనల్వరిని సద్యోగర్భజాతంబుగన్.

కం. పిల్లలగుడ్డలనుతుగుము

పిల్లలనెత్తుకొను మంచు బీడించెడు న

య్యిల్లాలికతడు వడగుచు

నిల్లాలటులుండె దానియింటన్నరుడున్

బేహగు—చతురశ్ర.

ప॥ గాబానాకు పప్పులెత్తయ్యా | జోయోయిపోట్టి॥

అ॥ దోబూసులాలినాక తొక్కుయుచి | లెక్కలుంది ॥బా॥

చ॥ మాపితికి నాకొక్క | మంచికతతెప్పలి

యీపుగోకాలినాకు | యెంతికిలుదువ్వాలి ॥బా॥

2॥ నన్నుబుజమ్మిదయెత్తు | కెన్నిలిగుప్పదాలి

మన్నంతచెచ్చినాకు | మంచిల్లుగత్తియ్యాలి ॥బా॥

తే. అంత గొన్నాళ్లుకాపురమచటచేసి

చెప్పగారానిపనులను చేసిచేసి

విసిగి వేసారి యింటికివెళ్లనెంచి

తలచె నొక్కనాడ్కిల్లుగనమనమున,

సీ. రాజులెల్లరును పరాకం చనెడునాకు

గుట్టలగుడ్డల గుంజవలసె

నాడువాండ్రెవ్వరున్ జూడరాకే నాకు

సత్తులు డక్కిది సన్నుచావగొట్టు

శంకరున్ మెప్పించి జయముహూదిననేను

దీసిజూచినభయం బూసవలసె

వేలకొలంది సేవి శృజనులుసన్న

నేనుపిల్లలసేవ నెరిపవలసె

తే. కటకలా! ఎంతలోమారె కాలమహిమ

కృష్ణుడున్న సలుపు నుపకృతినాకు

మరచినాడ మాబాసనుకరికులాడి

నట్టిపాపంబ మమ్ములసిట్టలడచె.

సీ. ఘనమత్యమై సోమకాసురుజెండాడి

వేదంబులందెచ్చి విధికినిచ్చె

కూర్మమై దేవతాకోటిని రక్షింప

తనమూపుపైన మందరముమోసె

యజ్ఞవరాహమై యతిబలుండగుహార

త్యాగసుజంపి సౌఖ్యంబుసలిపె

క్షీతితలంబున సరిసింహకూపుడయి

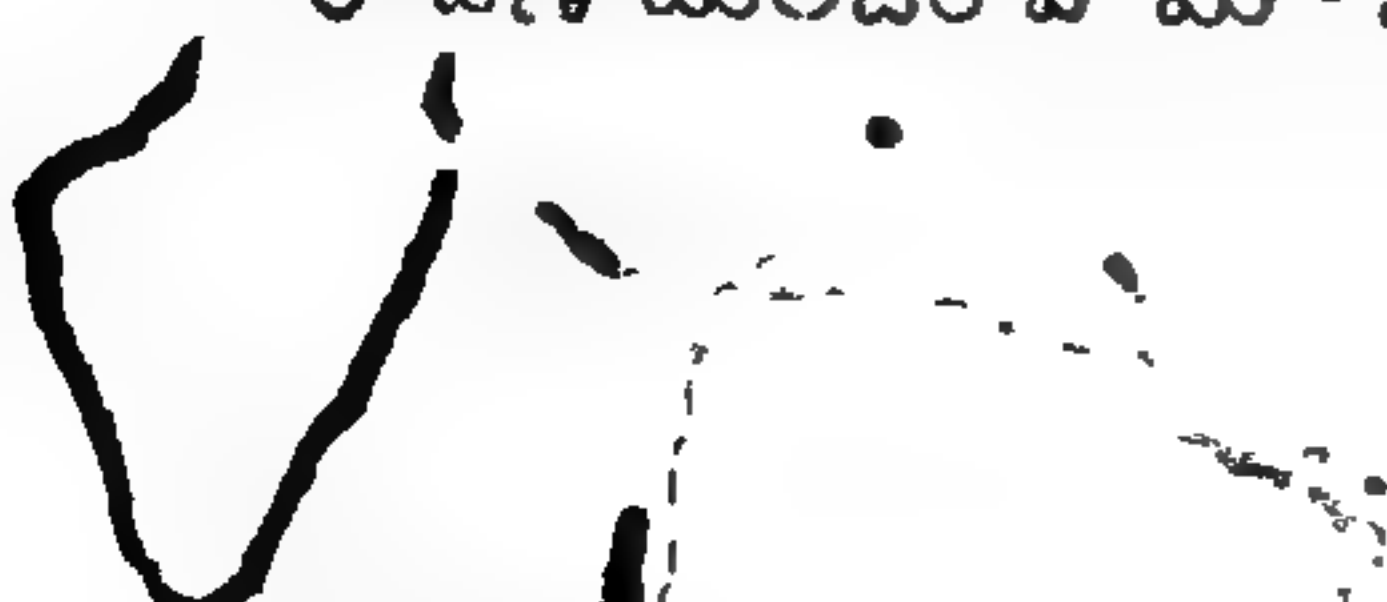
హేమకళిపుజంపి ప్రేమభక్తి

తే. డైనప్రహ్లాదుబోచె బలాధికుడగు

బలీని వామనుడై తొక్కె పరశురాము

యణచెరాజులను రాముడయ్యు కూర

రావణాదులజంపె మాబావగాడె.

మ: కరుణాలేశము లేక మాసతికి కోకల్ రచ్చలో కారవుల్
పెరుకన్ బియ్యము బుక్కుకాకులటు లష్టేమియనం జాలకే
మురకుండన్ దయచేసి వస్త్రముల దా బోచెన్ మదీయాప్తుడై
పరమేశుండు గృహమయుం డతనినే పాపాత్ముండనై తిట్టితిన్.

ఉ. లోకులలోటులన్ని తనలోటులుగా మదినెంచి సర్వదా
లోకులగాచి భక్తులకు లోనయింసేన లొనర్చుచుండు నా
గోకులబాలు నేమరిన కూళలు నారకమందకుందురే
శ్రీకరుపాదపూజనము సేయని మానవజన్మజన్మమే.

మంజరి

మాబావను దూరిన పాపం బిమ్మాడ్కి బాధించెగాన
నేబాములులేకుండ నతనిమదినెన్న గాచుతృటిలోన
అనుకొని శ్రీకృష్ణమదినిల్పి । దే హమును లోకమును మరచి
వినుతించే నిట్టులతిభక్తి తోడ । వెనుకనంగతికి వెరచి॥

బేహగ్ — త్రయశ్రజాతి.

ప॥ నన్ను వేగబోవవయ్య । నందకుమారా కృష్ణయ్యా ॥న

అ॥ నిన్ను తూలనాడినాను । నిర్మలాత్ముడనుగాను ॥న

మి॥ వెన్నుడనీమహిమ తెలియ । కెన్నోదూరితిని గనుక
కన్నబిడ్డయని బోవుము । కల్లె బుద్ధినాకు నేడు॥న॥

చ॥ నీమహాత్మ్యమెరిగి నేను । నిన్ను మరచిపోయినాను
కామజనకయింతలోనె కష్టపెట్ట న్యాయమానె ॥న॥

మి॥ నీమృదుపాదములు నమ్మి । నేగొల్చెద మరచిపోమ్మి
ఈమందుని తప్పుంగృహ నేలు । కనికరంబుదోప ॥న॥

మంజరి

అనిభక్తి జగన్నాథుడైన రా । ధామనోహరుని గొల్వ
నికి మున్నుదోడ్కొనిపోయిన య । శ్వము వేగవచ్చినిల్వ

నంతనాపార్థ డద్దానినెక్కి | యరుగుచుం పెంపుందొరగె
కాంత వచ్చునేమో యని యెడుకం | గారున నశ్వంబరిగె॥

ఆ. అతఁడు నింటికేగునప్పటికి గుక్కి
ణీసహితుఁడ యగుచు నీలదేహు
డరుగుదెంచి బావ! అర్జునా! నీరాక
ఎచటనుండి చెప్పు మేను విందు.

తే. గీ. అనిన హరికి గతముచెప్ప ననుషగునని
బావ! కాళహస్తియు గంచి పండరిపురి
తిరుపతియును శ్రీశైలంబు మరియుగాసి
మొదలయిన క్షేత్రముల్ జూడబోయినాడ
మంజరి

అనిన శ్రీకృష్ణు డాత్మలో నితని | కణగలేదు గర్వంబు
కనుపరచెద వీని సమాచారం | బనుకొనినఁ యాక్షణంబు
నల్వరపిల్లల చంకవై చుకొని | నరునిముద్దులపడంతి
నల్వతరమె నిన్నింక గావనని | నరునిబట్టె నాయంతి
పెండ్లియాడి నన్నంగనిన యీ | పిల్లలను విడిచిరానో
పెండికొడక! మనసెట్లువచ్చె నీ | పెండ్లామునునేగానో॥

ఆ. అనుచు చేయిబట్టి యదలించి లాగుచు
మొట్టబోవ కృష్ణమూర్తి యాపి
తీర్థయాత్రలెల్ల తిరిగినచ్చినఁటి
వీపెయెవరు? పిల్లలెవరు చెప్పుమ.

కం. చాలరు కాబోలును భా

ర్యా లీమాయప్పనొకతె బరిణయమై నీ
వీలీల మర్మముంచెదు
చాలునులే తెలిసె నింకసంగతు లెల్లన్.

నీ. అన్నగా రీవలదన్న లెక్కెంపక

నీకుమాచెల్లెల నిచ్చినాను
మా యన్నకూతురున్ మాయలెన్నో చేసి
కడకు నీకొడుకు కేగల్గినాను
హనుమంతునకు సేవలొసరింతు పీవని
కూర్మంబునై బాధకోర్చినాను
ఒక్కనికొ లెక్కెంప కున్నట్టివాడనై
సారథ్యమున్ నీకు సలిపినాను

తే. చెప్పరాని మర్మంబులన్ జెప్పినాను
చేయరాని నొకరి నీకు చేసినాను
చెప్పుదువని నీగాక ప్రశ్నించినాను
నాకు నీ వబద్ధముఁజెప్ప న్యాయముగనె

చ. బలుడవు పాండుపుత్రుఁడవు భాగ్యముపెక్కు గగలువాడవు
బలుడగు భీముతమ్ముడవు పాశుపతాస్త్రము గొన్నవాడవు
ఖలులగు కాలకేయులను కౌరవవీరుల దున్నినాఁడవు
బలముగలట్టి యీవనిత భతకపు నా కెలుదెల్పు దల్పుడొ.

ఆ. అనిన సిగ్గునంది యారుక్మిణీనాథు
పదములంటి మొక్కి బావ నీదు
మాయగాక వేరు మాయగాదిట్టి యం
చనఁగ నచటి కతని యన్నవచ్చి.

తే. గీ. భక్తి నిర్వరుంబ్రాధ్రింప నచ్చినట్టి
రాక్షసినిహరి పొమ్మని రయముమీర
భీము బ్రతికింప దానును విని గతమును
సిగ్గుపడి కృష్ణమూర్తితో చెప్పెనిట్లు.

✓ నీ. ఖలుజరాసంధు నేభుండింపలేకున్న

నీవెకా చెప్పితి వావిధమును
లక్కయింటను స్మృతిదక్కియన్నప్పుడు
నీవెకా చెప్పితి వావిధమును
దుర్యోధనునియొక్క తొడనుగొట్టు మటంచు
నీవెకా చెప్పితి వావిధమును
దుశ్శాసనుం జిల్లుత్పల్లు భీమాయని
నీవెకా చెప్పితివావిధమును

తే. గీ. కండకొవ్వెనన్జేసి నిన్గారులాడ
నన్నరక్షింపునున చిరునవ్వునవి
కారణాంతరప్రాప్త వికారమేని
సూరిజనులనుజేర సకారమాను.

తో హ ర.

అన వేడిరికృష్ణునీచరిత మెన । రై ననుగభ క్తికోడ
వినిన వారిపాపములుబోము । కోరినభాగ్యంబులుగూడ

కన్నడ—మిశ్రజాతి.

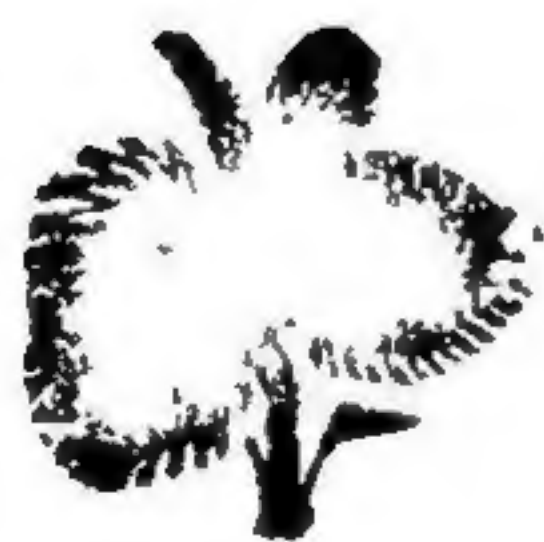
ప॥ నీరజదళనయన నీనుహత్వంబెన్న । నీలకంఠుని
తరమా? రమాగమణ ॥నీ॥

అ॥ సూరిజనములునిగ్గుల జూడంగోరియే కాదే
భూరితపములుజేసురు ముక్తికింబోవ ॥నీ॥

చ॥ దేవుండవీవు । మాజెన్నుజూచుటచేత
దేవరమాకార్యముల్ । దివ్యములయ్యె

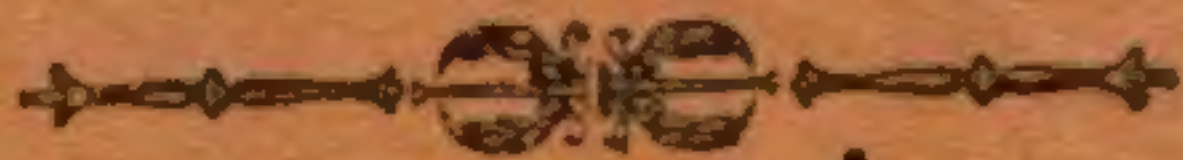
2॥ మావరుడవుగాన మహదైశ్వర్యుడవీవు
 మరదులమయ్యు నీమానునెఱుగమైతిమి ॥నీ॥
 మంగళమిదికొని మాయీచరితమువిన్న
 యింగితజులగావు । మెల్లవేళలయందు
 బాలుడయ్యును నీదుపదముల నమ్మిన
 బాలబ్రహ్మనంద వరదుడవై నట్టి
 ॥నీరజదళనయన॥

భీమార్జున గర్వభంగము
 సంపూర్ణము.

ఓం బాలబ్రహ్మనందదాసు గారి చే

రచియింపబడిన గ్రంథములు

శ్రీరామకథాలహరి బాలకాండము మూడుభాగములు

హరికథ వెల 0—8—0

శ్రీరామకథాలహరి అయోధ్యాకాండము

మూడుభాగములు 0—8—0

హరికథావిధానము - నిఘంటువు

0—3—0

విచిత్రకథానక్షత్రమాల - చిత్రకథలు

0—4—0

శ్రీసత్యనారాయణచరిత్రము - హరికథ

0—6—0

బాలబ్రహ్మనందరత్నములు - చాటుపద్యములు

0—2—0

శ్రీకృష్ణగురుచరిత్రము - హరికథానూపము

0—8—0

త్వరలో అచ్చు కానున్నవి

భక్తనందనారు - హరికథ

శ్రీశివచరిత్రము - హరికథ

పోష్యజీవేరు, వలయువారు :—

బ్ర॥ కొమ్మూరి బాలబ్రహ్మనందముగారు .

మొరకవీధి, రాజమండ్రి.

మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA126B131
పుస్తకం పేరు	భార్యులగర్భభంగము
తారీఖు	30/10/24
ముందు అట్ట	No
వెనుక అట్ట	No
మొత్తం పేజీలు	33
పెద్ద సైజు పేజీలు	No
భాష పేజీలు	2
లేని పేజీలు	No
తయారు చేసినది	P. Jayamma
పేజీలు విడదీసినది	P. Jayamma
ప్రొసే చేసినది	C. Kamya
పరిశీలించినది	ROHITH
పేజీలు పరిశీలించినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్రొసే చేసినది	
పరిశీలించినది	2002